



గేయాలు

పాఠానికి, జానపద, సామాజిక

ప్రసూనాంజలి



సదాశివ సమారంభం



గురు దక్షిణామూర్తి



గురు వేదవ్యాస మహర్షి



గురు కౌశిక మహర్షి



గురు నారద మహర్షి



గురు వాల్మీకి మహర్షి



గురు శిక్ష్యు

శంకరాచార్య మధ్యమాం



గురు దత్తాత్రేయ



గురు బాలాదే



గురు గౌరీమ బుద్ధ



గురు ఆదిశంకరాచార్య



గురు రామానుజాచార్యులు



గురు జ్ఞానేశ్వర్



గురు రవిదాస్



గురు కబీర్ దాస్



గురు చైతన్య మహా ప్రభువు



గురు నానక్



గురు రాఘవేంద్ర స్వామి



గురు పీఠ్యహ్లాంద్ర స్వామి



యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం



గురు శ్రీలింగ స్వామి



గురు లాహిరి మహాశయి



గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి



గురు వివేకానంద



గురు హాయి బాలా



గురు ఆరబింద్



గురు రమణ మహర్షి



గురు యోగానంద



గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద



గురు మళయాళస్వామి



గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి



గురు చంద్రశేఖర పరమహార్య

వందే గురుపరంపరాం...



నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్పుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2990100067496

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Author's Last Name																														
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Year																														
1850-1900					1901-1910					1911-1920					1921-1930					1931-1940					1941-1950					1951-
Subject																														
Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...																						
Language																														
Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu																						

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖



మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ప్రసూనాంజలి



తెల్ల సాంబశివరావు



జాండ్రపేట

(వయా) చీరాల.

(గుంటూరు జిల్లా)

శ్రీరామాయ నమః

తొలి పలుకు

శ్రీ) లేళ్ల సాంబశివరావుగారు నా సహోపాధ్యాయులు, సుహృద్వర్షరేష్యులు, స్నిగ్ధహృదయులు. వీరియందుగల దృఢ శీలము, ఆస్తికభావము, వినమ్రత, యనుసద్గుణములు నన్ను మిక్కిలి యాకర్షించుచుండెడివి. అప్పుడప్పుడు వేదికపైనుండి వీరొసంగు నిరర్థభోపన్యాస వాక్పరీవాహమును గోలియు, రసవత్తరములగు పద్యములను వినియుకరంబొసందించు చుండెడివాడను. ప్రస్తుతము వీరలుద్యోగవిరమణం బొనర్చి విశ్రాంతి బడయుచునొకనాడు తలననితలంపుగ నాకగపడితామురచించిన 'ప్రసూనాంజలి'కి తొలిపలుకు వ్రాసియున్నునికోరిరి. తామింకే మైనగ్రంథముల వ్రాసియుంటిరా? యనినేనడుగ అప్పటికప్పుడే యొకమూడు గ్రంథములను నాకొసంగి వీనినిగూడ తాముపరికింపుడని కోరిరి. అవి 'చైతన్యప్రభువు' 'శివమహిమ' గద్యరత్నమంజూష. ఇవియగాకయింకను గొన్ని గ్రంథములు తాము రచించినవిగలవనియు, ప్రస్తుతమవి యందుబాటులో లేవనియువక్కాణించిరి.

వారొసంగిన గ్రంథములను జదువగానాకమితానందము కల్గినది. ప్రాచీన సవీన సిద్ధాంతము లనుకూలంకషముగఁ జర్చించి వారొసంగిన భావములు మేధస్సునకెంతయో విశాలతనుజేకూర్చి ఆస్తికతను చేకెత్తించును. సువర్ణహారము, కళానాథ

నమా, కవీ! ఇత్యాదిగ్రంథములు అంగ్లాంధ్ర పత్రికల ప్రశంసల నందుకొన్నవి. కవి సామ్రాట్లుల, కళాప్రపూర్ణుల యాశీస్సుల బడసినవి. చైతన్యప్రభువు, గద్యరత్నమంజూష యను నవి గద్యగ్రంథములు. చైతన్యప్రభువుని జీవితచరిత్రమును అవతార ప్రయోజనమును వారీయుపదేశములను రూపించు నది. చైతన్యప్రభువనెడి గ్రంథము. గద్యరత్నమంజూషయందు అమూల్యవిజ్ఞాన రత్నము లెన్నియో నిక్షేపింపబడియున్నవి. పూర్వోక్త గ్రంథములన్నియు చిరకాలము క్రిందటనే ముద్రింపబడినవి. పునర్ముద్రణ భాగ్యమును నోచుకొనకుండుటచేనేడని పాఠకులకు దుర్లభములు. నేటియువకులకు తద్గ్రంథపఠన మత్యంతావశ్యకమగుటచే ఉదారులగు దాతలువానిని పునర్ముద్రణము గావించి పాఠకుల కందిచ్చుట ముఖ్యావసరమై యున్నది.

ఇకప్రస్తుత గ్రంథము ప్రసూనాంజలి. ఈచిన్ని పాత్రమును కవి తనకుశివకేశవుల యందుగల యద్వైత భక్తిని, ధారాశుద్ధిశోభితమగు సలలిత పద్యరచనతో కొనసాగించెను. నవ్యమతప్రవక్తలను, జాతీయనాయకులను, సాంఘికవర్ణించెను. ఆంధ్రదేశమునకును, ఆంధ్రభాషకును, నిరస్తరసేవ యొనర్చిన కవిత్వజాలను పండిత ప్రకాండులను సంస్మరించెను. స్వాతంత్ర్యప్రాప్తికి ముందును, తరువాతను దేశకాలపరిస్థితులను సింహాసనాకనమొనర్చి దేశాభివృద్ధికై తన యాకాంక్షను వెలువరించెను.

ఈ కవి తల్లజుడు దీర్ఘదర్శి. ఎంతటిదైవభక్తుడో అంతటి
 సేవభక్తుడు. సమాశన సంప్రదాయములందెంత భక్తితత్పరుడో
 వ్యసిద్ధాంతములందంత పరిశీలనాత్మకమగు విశ్వాసముగలవాడు
 ప్రాణమిత్యేవ నసాధు సర్వం నచాపికావ్యం నవమిత్య వద్యం
 అంతః పరీక్షాస్వతరదృఢస్తే మూఢః పరప్రత్యయనేయ బుద్ధిః
 నెడి కాళిదాసుని సూక్తి ఈతనియందు చరితార్థము.

సర్వశక్తిభరితుడగు పరమేశ్వరుడు శ్రీలక్ష్మీ సాంబశివ
 రాయకవి వక్తృనకు ఇతోధికముగ నాయురారోగ్య సంపదలఁ
 బ్రసాదించి ఇంకను నుత్తమ కావ్యసృష్టిచే సరసుల రంజింప
 నట్లనుగ్రహించుగాక!

ఇ తి శ మ్.

ల,

-65.

సాహిత్య విద్యాప్రవీణ, భాషాప్రవీణ

కొమాండూరి తిరువేంగళాచార్యులు.



కృతజ్ఞతలు

నా సాహిత్య కృషిలో సహాయపడుచుండిన శ్రీ జాన వీర భద్రయ్య, నాగమల్లయ్య సోదరులు, శ్రీ చింతా కుమారస్వామి, శ్రీ జాన సూర్యప్రకాశరావు గార్లు (మోరి) ప్రశంసనీయులు. వారికి నాయెడ గల శ్రద్ధ మరువరానిది.

నా యీ ఖండకృతిని ప్రచురించుటకు తోడ్పడిన యుదారులు శ్రీయుతులు నూనె వెంకటస్వామి, బుద్ధి వెంకటేశ్వర్లు, కోట శ్రీరామమూర్తి, గుంటి భాస్కరరావు, పి. బలరామయ్య చౌదరి, కొత్త రామమూర్తి, కోట వీరాస్వామి, పద్మనాభుని జోగీ శ్వరరావు, వువ్వాడ వెంకటవరదయ్య, చుండూరి సుబ్బరామయ్య అన్నదాత వెంకటేశ్వర్లు, అకురాతి పూర్ణయ్య, చామర్తి సత్య నారాయణ, చుండూరి వెంకటేశ్వర్లు గార్లు వారికి నేను కృతజ్ఞుడను.

ప్రసూనాంజలి కి ఆమూల్యమైన తొలిపలుకు శోభగూర్చిన నా పూజ్యమిత్రులు, సంస్కృతాంధ్రులు, సాహిత్యవిద్వాప్రవీణులు శ్రీమాన్ కొమాండూరి న్యాయులు గారికి నా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు. ప్రదాతలై నిరవధికముగ ప్రేమాదరములఁ టూపు జ్ఞా చంద్రమౌళి, M. B. R. S. గారికి నా కృతజ్ఞతా సములు.

— కృతికర్త.

సూచన:- 9 వ పుటలో 6 వ పంక్తిలో “నరసోదంచిత కావ్యక్షేత్ర” అనుదానిని “నరమల్పైష్టయశఃప్రదంబగు” అనియు, 30 వ పుటలో 17 వ పంక్తిలో “గరుణాసంబుత్తమంబై” అనుదానిని “గరుణాసంబు సభావ్యమై” అనియు సవరించుకొని చదువవగును.

కోదయము, సకల జన విహితము చైత
 క్షరము, సుఖప్రద మ
 క్షేయఃపథమది శోభించు నెదన్.

మధురము లీలామహిమలు
 మధురము నీ యోగ పణితి మధురము పల్కుల్
 మధురము నీ సర్వస్వము
 మధురావాసా! స్మరింతు మది నినుఁ గృష్ణా!

మానవుఁడవో! మాధవుఁడవో!
 వీ నది యెంచక స్మరింతు నెద నినుఁ గృష్ణా!
 నీ నామసుధా పానమె
 యానంద శుభము లొసంగు ననిశము మాకుఁ.

అ తతమైన జ్ఞానవిషయంబులఁ దెల్పిన సద్గురూత్తముఁ
 పులై పరగు నాగమ పాపయ నామధేయులఁ
 దు ధర్మముఁ బ్రబోధముచేసెడు సాధువర్యులఁ
 రింతు మది సుందరవాఙ్మయ స్పష్టికారులఁ.

శి వ స్తు తి

ధనిగృహమందుఁజొచ్చి ధనధాన్యములంగొన లోభియై సదా
పనిపడి కల్లమాటలనుబల్కు నుపాయములెన్నొ పన్ని నా
మనమది చోరపద్ధతిఁ గ్రమంబునుదప్పి చరించునో శివా!
కని కృప నాదుచిత్తమును గట్టి యధీనముచేసికొమ్మిదే!

కైలాసంబున రత్నధామమున శ్రీ కాత్యాయనీ వల్లభుఁ
నీలగ్రీవుని నిందుమౌళిఁ బ్రమథానీకంబుతో నేకమై
శూలీ! శంకర! పాహి! పాహి! యనుచుఁ శుద్ధాత్మ సేవించు త
త్కాలంబు న్ముదమార నేఁ గడపుభాగ్యంబెప్పు సిద్ధించునో.

మానవులెంత మూర్ఖులు! సుమంబులకై గిరికందరంబులఁ
గానన సీమలఁ మఱి నగాధములైన సరోవరంబులఁ
బ్రానికఁ దిగ్గుచుండ్రు కడుఁబొక్కి శ్రమింతు మహేశ! పూజ క
హ్లానమనః ప్రసూనము సమంచితమై వికసించియుండగఁ

నల్లనిమెడఁబొల్చు నైగనిగ్యముతోడ
మూడుకన్నులనొప్పు మోముతోడ
హరిణ విభూషిత హస్తవైభవముతో
ఘనమైన వృషభ వాహనముతోడ
గిరిజాసమాశ్లేష పరిపుష్ట తనువుతో
ఖండపరశురుచి గరిమతోడఁ
బరవశత స్తుతించు పరమేష్ఠితోడను
ముదమున జేల్ గొట్టు మునులతోడ

నాట్యముంజేయు ప్రమథగణంబుతోడ
నలరు నీ చారుతరమూర్తి నక్షియుగ్మ
పర్వముగ దర్శనముసేయు భాగ్యమెపుడు
కలుగనున్నదో! నాకు శంకర! మహేశ!

పాపజీర్ణచ్ఛద ప్రకరంబు రాలెను
భక్తిలతావళి ప్రాకఁజొచ్చె
సలలితపుణ్య కిసలయముల్ చిగిరించె
గుణకోరకంబుల కొమరుమిగిలె
జపవచః పుష్పముల్ సౌందర్యమున మిగిలె
సత్కర్మవాసనా జాలమొప్పె
మధుర చిదానంద మధుబిందువుల్ పొల్లెఁ
బరమ తత్త్వజ్ఞాన ఫలము పండె

శంకర ధ్యాన దివ్య వసంతకాల
పుణ్య సౌభాగ్య సంప్రాప్తి పాలుపువెలయ
అస్మదీయ హృదయవనమందు శోభ
భవ్యమై రమించెను భక్తవంద్య మగుచు॥

(‘శివానందలహరి’ నుండి అనూదితము)



మా తృదేవీస్తవము

అమ్మా! నిన్ను స్మరించుచుందును ద్రిమూర్త్యాత్మాశ్రయంబైన నీ
విమూఢాత్ముఁ గృపావిలోకనముచే నీక్షించి రక్షించి క
ష్టమ్ముల్ దూరమొనర్చి హర్షమును మత్స్వంతంబునంగూర్చి శీ
ఘ్రమే మమ్ముఁ దరింపఁజేయుమి! సమగ్రంబైన శ్రేయంబులక

తల్లీ! నీదుపదాబ్జముల్ గొలుతుఁ జైతన్యంబుఁ జేకూర్పుమీ!
యుల్లంబుఁదుఁ బ్రశస్తకార్యములకే యుత్సాహముం గొల్పుమీ!
కల్లోలంబులనొంచి మాపయిని నీకారుణ్యముం జూపుమీ!
యుల్లాసప్రద జీవయాత్ర సతతోద్యోగంబుతో నొప్పగక.

అమ్మయె సుఖ దుఃఖములక

ప్రాణుల మనఘ్టునక విహరించుక

మొప్పగఁ దల్లిన

మౌక్కుచు నుతింతు నిశ్చల భక్తిక.

స్మరింపక సమాహత చిత్తముతోడ మానవుం
కులోమునిగి హాయనముల్ భవరోగశోక సం
బునం దిరుగు సర్వకళల్ గురిపించు నీదయో
నావళియె ప్రీతినిఁ గూర్చును దివ్యవృత్తులక.

దకారణంబయినత్వచ్చి వైభవంబెంచగా

దివిజుల్ చాలరు మానవుల్ పలతులే! దీవ్యత్కృపాదృష్టిచే

అవికారాఢ్య పథంబునన్నడపుమీ! అంబా! మముక శాంభవీ!

రవికోటి ప్రతిమాన కాంతియుత! నిక బ్రాహ్మింతు నశ్రాంతముక

ఏ సమయంబుఁజూచియె మహింబడు నీ తనువున్ స్థిరంబుగా
నానదలంచి మానవుడహర్నిశమున్ బహు భోగకాంక్షఁగా గాం
తా సువిలాసవశ్యుడయి తద్దయు దీనతఁగాంచి యేడ్చు నీ
భాసుర పాదసేవయె యపారముదంబిడుఁ దల్లి! వానికిన్.

సకల చరా చరాత్మక విశాలజగత్తున నీదు ధర్మముల్
ప్రకటముగా విరించి నిజవైభవ సృష్టినిజేయు సూర్య చం
ద్ర కిరణకాంతికోటులు ముదంబునొనంగు సమస్తజీవులున్

భారహస్య పరిపూర్ణవికాస విశేషయోగముల్
సూక్ష్మశక్తి గుణబంధుర రూప రుచి ప్రవృత్తులున్
దీప్తి సంజనకకోమల వైభవ భాగ్యసంతతుల్
గాసముల్ భగవతీ! భవదీయకృపా ప్రసాదముల్.

లయ కాలాగ్నిశిఖాళి తాపమును జల్లార్చున్ ద్వదాలోక నా
చయ సంజాత విభూతి భద్రమహిమల్ చంచద్విలాస ప్రభా
వ్యయ సృష్టిన్ సమకూర్చ దక్షమగు మాతా! నీకృపాత్పన్నమో
నయ కార్యాచరణ ప్రతాపగరిమల్ నానావిధానంబులన్.

బిందుస్థాన నిరంతరోజ్జ్వల కళావీచీ మనోజ్ఞాకృతీ!
ఇందు స్వాదుసుధారసోపమ విశుద్ధేద్య ప్రభావాన్వితా
వందారు ద్రుహిణాచ్యుతామరచయా! స్వాంతంబునన్నిన్ను నా
నందజ్ఞానమయీ! స్మరించెద నవఱ్ఱ! లోకమాతా! ఉమా!

అఖిల జగములతల్లి! సుధార్ద్రహాస
 ధవళ చంద్రికలోచిమ్మి హృత్పతమము
 లెల్లఁ బోగొట్టి నిజకృపాదృష్టిమాకుఁ
 గువలయంబున శుభముఁ జేకూర్పు మంబ!

కైటభారి పురందర కృతు భుజాది
 భక్త సేవిత త్వత్పాదపద్మ యుగళ
 విగళిత సుధారురీపాన విహితమతిని
 ఓ చిదానందలహరి! మమోముతల్లి!

గగనభాసుర నక్షత్రగణము నీకుఁ
 గంఠమాలా మణిశ్రేణిగా వెలుంగుఁ

సుమహిత తటిల్లతాకోటి శోభితాత్మ!
 శీర్షపద్మాటవీమధ్య చిత్కళావి
 హారిణి! సదాశివప్రియా! అఖిల విశ్వ
 మాత! అహోదలహరి! నమశ్శతంబు!

హైమవతి! భవన్నయనాంతహారి వృత్తి
 ఇందుమోహన త్రిపురారి మందహాస
 మధుర సంయోగనంసిద్ధి మహితశోభ
 సర్వభువన సంసృష్టి కుశలము తల్లి!

ప్రసానాంజలి

నీవు భాస్కరోజ్జ్వలకాంతి నిచయమందు
నీవు యామినీపతికళా నివహమందు
నీవు సర్వతేజఃపుంజ నిధులయందు
సంచరించు చిచ్ఛక్తివి శంభురాణి!

నీదు నిత్యార్చనంబున నాదు మనము
లీనమై సకలశుభ కేళీప్రశస్త
మధుర మహితజీవితవృత్తి మర్మమెఱిగి
యుల్లసిల్లుఁగాత! మృడాని! యుర్వి సతము.

మూడు జగముల సృష్టించి ముద్దుఁగొలిపి
కరముఁ బ్రేమఁ బాలించి సంబరముఁగూర్చి
లయముఁ జేయు మహేశ విలాసిని! య
తీవగుప్తరూపిణి! నిన్ స్తుతింపఁ దరమె!

భగవతీ! ఇందులేఖా ప్రభావరూప!
శాంభవి! గిరితనయ! దాక్షాయణీ! యు
మా! కుహారిణీ! సతత నిస్యందమాన
బోధపీయూష! మముఁ గృపఁ బ్రోవుమంబ!

భక్తచేతః కమలవన భాస్కరరుచి!
శుద్ధ శశిఖండ భాస్వత్ ప్రసిద్ధ మకుట!
హరిపితామహ శతమఖాద్యర్చనీయ!
శైవతను దీపితా! నమస్కారమంబ!

శీర్షభాస్వచ్ఛశికళా విశేషరూప!
 తైవదీధిత్యపాసిత షడ్వికార!
 శివ చిదమృత సింధుస్నాన భవిక సుభగ!
 శాంభవీ! నమోఽస్తు భువన జనని! శక్తి!

సుమహిత తటిల్లతాకోటి శోభితాత్మ!
 శీర్షపద్మాటవీమధ్య చిత్కళావి
 హారిణి! సదాశివప్రియా! అఖిల విశ్వ
 మాత! అహోదలహరి! నమశ్శతంబు!

భారతీస్తవము

లోకారాధ్యపు లోకరక్షణ కళాలోలాత్మ వానంద ని
ష్ఠాకేళీ విభవాస్పదంబగు మహాసాహిత్య సాహిత్య సు
శ్రీ కల్యాణ పరంపరా విలసితాక్షిణ ప్రకాశాధ్య వీ
వో కారుణ్య పయోనిధీ! నతులివే! ఓంకార నాదేశ్వరీ!

పురుషార్థప్రదదివ్యమార్గ విలసత్ పూర్ణేందుబింబాననా!
సరసోదంచిత కామ్యకీర్తిద మహాకావ్యప్రభా శోభితా!
పరమజ్ఞాన విలాసినీ! భగవతీ! బ్రహ్మాండ భాండోదరీ!
వరతేజోమయరూపిణీ! నతులివే! వాగీశ్వరీ! భారతీ!

మూలాధారములోఁ బరాఖ్యఁ గళలంబొల్పారి మోదంబుతో
నాలాపించుచు నాభియందునను బశ్యంతి సమాఖ్యఁ భళీ!
శ్రీలంగొల్పెడి మధ్యమాఖ్య హృదయక్షేత్రంబులోఁ గుల్కుచుఁ
స్థూలాకారము వైఖరిం జిలుకుచుఁ శోభించు వాణీ! నతుల్.

శ్రీరసాత్మ సమారంభ సారచారు
రూపిణీ! భావసామ్రాజ్యదీపికా ప్ర
భావ! సర్వశుక్ల! యమృతవాణీ! విశ్వ
జనని! కృపఁ జూడుమీ! నమశ్శతము నీకు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్తోత్రము

తిరువతి కొండపై వెలసి దివ్యపథంబును జూపు దేవుఁ డ
బ్బురమును గొల్పు శ్రీయుతుఁ డపూర్వ విధంబున భక్తకోటులం
గరముఁ గృపారసంబౌలుకఁగాంచు దయానిధియైన వేంకటే
శ్వరుని పదాబ్జముల్ గొలుతు భక్తిమనోరథ సిద్ధి యేర్పడన్.

సరసము శాంతి దీప్తము ప్రశస్త విశేష రహస్య నిత్య భా
సురము, సుధారసార్థము విశుద్ధము సత్యవిలోకనప్రదం
బరిభయదంబు విశ్రుత మహామహి మాధ్యముకాదె! వేంకటే
శ్వరుని కృపావలోకనము భక్తిభజింతుఁ దదీయసిద్ధికై.

రసమయ రూప! ఆర్తజనరంజక! భక్తసమూహ పాలకా!
అనురభయావహ! ప్రతత హర్షవిలాస విశేష దీపితా!
ముసరెడు కష్టముల్ గదిమి మోదముఁ గూర్పుము జీవితంబులో
దొసగులఁ బాపుమీ! హృదయ దుఃఖమడంపుము వేంకటేశ్వరా!

ఆయుష్యంబును, దేహదార్ద్యమును విద్యారోగ్య భాగ్యంబులన్
దీయంబైన మనంబు ధైర్యమును సందీప్తాస్య తేజంబు ల
క్ష్మీయుక్తంబగు జీవితం బిడి హృషీకేశుం గృపం జూడుమీ!
శ్రేయంబుల్ వెలయింపుమీ! నతులివే! శ్రీవేంకటేశా! ప్రభూ!

ఆర్తినినుందలంచి తమ యాపదలన్ని నశింపఁ గొండపై
వర్తిలు నీదు విగ్రహము భక్తినిఁ గాంచి భజింపగా జగ
త్కర్తవు ధర్తవీవనుచుఁ గానుకలీయగ భక్త కోటి సం
కీర్తన సేయవచ్చుదురు కేశములిత్తురు వేంకటేశ్వరా!

వేలకువేలు యాత్రికులు విశ్రుతభక్తిని వేలరూకలన్
మోలనుబెట్టి హారతులఁ బూజలఁ జేయగ వచ్చు చుందు రీ
మేలిమి కాన్క సొంపులను మిక్కిలి శోభిలు నీదుమూర్తి లోఁ
గ్రాలు రహస్యముం దెలియరాదు కదా! ధర వేంకటేశ్వరా!

ధనధాన్యంబుల వేంకటేశ్వర! నినుందన్పంగలేనారయన్
ఘనవాణీ నటనావిలాసమయ సత్కావ్యంబులన్ వ్రాయ నో
పను నీ క్షేత్రముఁ జేరి పూజలను నిన్ భావింపగాఁ జాల నొ
క్క నమస్కారముతోడ నీ కృపను నేఁగాంక్షింతు నత్యంతమున్

శ్రీకరమౌ వివాహములఁ జేయుచనేకము నీదుకొండపై
సాఁకి నవీనదంపతుల సమ్మదమిత్తువు వేంకటేశ్వరా!
ప్రాకట ప్రేమదృష్టుల నపారము మాపయిఁబంచి నిత్యమున్
శ్రీకళ మాగృహంబున వసింపగఁ జేయుము నీకు మ్రొక్కెదన్.



శ్రీ రామ స్మరణము

నీ పాదంబులు రాతి నాతినొనరించె న్ని ప్రతాపాగ్నిలోఁ
బాపాకారులు దుష్టరాక్షసతతుల్ భస్మంబుగానైరి నీ
ప్రాపుం బొంది తరించిరెందఱొ మహిఁ ద్వన్నామమే నేఁడు
ద్వాపరంబుల మాకుఁ గూర్చు రఘురామా! భక్తకల్పద్రుమా!

సాహిత్యంబున కాదియై వెలసె నీచారిత్రమాకావ్యప
ద్యోహప్రాథమ కీవె హేతువగుటఁ ద్యోతించు వాల్మీకి యా
స్వాహావల్లభదీప్తితో సుజనభావంబందు విజ్ఞాన క
మా హీనద్యుతి మాకుఁ గూర్చి రఘురామా! భక్తకల్పద్రుమా!

ప్రతిక్షణము

ఎన్నియుగంబులో కడచె నిష్ఠముతీరగ నిజ స్తుతింప నా
పన్నులఁ బ్రోతువంచు ఋషి వాణిపురాణములందుఁ దెల్పునే
తెన్నున నిన్నుఁ గాననగు? దృష్టికి మాంద్యముపోదు వాక్కులోఁ
బున్నెముపండు మంత్రములు పొర్లవు దేవ! యిదేమికర్మమో!

వీయసమాన రూపమునొ యెంచి కనుంగొన జన్మజన్మముల్
ధ్యేయముగా వరించినహీనతమంబునఁ దిగ్గుచుంటి నా
వాయతనంబు లెప్పుడు ఫలించునో! దృష్టికి దివ్యకాంతులే
గ్గాయమునఁ లభించుఁ? బరమౌషధమేదియో తోచదోప్రభా

దోనాదము లోపలఁ సతము నీహృద్య ప్రభావంబులఁ
దీప్తిఁ బ్రభు! నీదురూపమును వర్ణించు న్ముదంబారగా
దృశ్యంబులఁగాంచ దేహమున మూలాధారసంసుప్తచిత్
దైవాణి ప్రబుద్ధమౌ విధము వర్తింపఁ బ్రబోధించెడుఁ,

కాఱుమబ్బులు క్రమ్మిన కాయమందు
'నేనునే' నని లోలో ధ్వనించు నేదో!
జ్ఞానభానూదయమెప్పుడుఁ గాననగునో!
శ్రీప్రకాశ మెప్పుడు విరాజిల్లఁగలదో!

క చీ రు గీ తా వ లి

ఏకులంబునఁ బుట్టిన నేమి! పాదు
వర్గమునకు జ్ఞానంబె! సర్వస్వ మవని,
గత్తిదాచెడు నొకకేమి కలదు ఘనత!
అనికె వెలఁ గట్టి యిచ్చెద రఖిలజనులు.

జలము నందుఁ గుముద్వతి పులకరించు
గగనమున శిశిర కరుఁడు కాంతి వెలమఁ
దనకు నచ్చిన దానినే ధరణి వలచి
మురిసి సుఖియింతుఁ పాణులు మునిగి ప్రిమ॥

ప్రియతముఁ డఖిలషిఁపగాఁ బ్రిమ రసము
నీకహంకార భావంబు నిండియుండె!
అవ్యయానంద సంప్రాప్తి యలరుటెట్లు!
ఒక్క యొక రెండు ఖడ్గంబు లుండుటెట్లు?

నిర్మల ప్రిమ నిలయంబు నీదుతనువు
దీని సంసార మమత బంధింపఁ జూచు
అదనుఁ గాంచి మోహము విడనాడ శివుఁడు
పరువులిడును సంధింపగాఁ బరమశక్తి.

పూలతోటలోఁ బ్రిమంబు పాసగఁ బోదు
సంత వెలయిచ్చి కొనఁజూడ సాధ్య పడదు;
ఆత్మ దుగ్ధబ్ధియందుఁ బ్రిమామృతంబు
జుఱుకొన వచ్చునహమును జుల్కఁ జేయ.

ప్రేమ శూన్యమౌ హృదయంబు ప్రేత వనము
కాని యన్యంబుగా దానిఁ గాంచఁ జనదు;
గొప్పగా గాలిఁ బీల్చెడి కొలిమితిత్తి
కానియది పాణి హృదయంబు కాదు నిజము.

జలముఁ బ్రేమించి బ్రతుకు మత్స్యములు సతము
లోభి విత్తంబు నార్జించు లోలతఁగను;
మాతముద్దుఁ గొమరునిపై మమతఁ జూపు
భక్తుఁడు హరినామ జపమె వలచినిలుచు.

ఎదను దొంగిలించితివి రేయింబవళ్ళు
నీదు ప్రాణయ సంతప్తుండ నేనుదేవ!
కంటికిఁ గూర్చురాదేమి? కనులయందు
నీవెస్థాన మేర్పఱచు కొంటివి కదోయి!

ధరణి సహజమై జతఁగూర్చు తత్ప్రాణయము
హాయిఁ గూర్చు మధురమయి యమృతము వలె
అడుగనెద నిచ్చు ప్రేమ మధ్యమము సుమ్ము
పెనగులాడుచుఁ గలసిన వెతలెగతులు.

ఆత్మ దర్శనాను భవము నడుగజ్ఞాని
యెటుల ననుభూతిఁదెల్పు నూహింపఁ గలడు!
అలగుడాస్వాదనోద్భవ హర్షరేఖ
మూగవాఁడెట్లు వర్ణింప మోమునెత్తు?

సాధుజనులు సద్గుణములె సంగగహింతు
రవగుణమ్ముల సుంతయే నరయఁ బోరు;
పరమతత్వంబె వారికి గరముఁ బ్రీతి
భగవదము విరితేనెనెత్తాగఁ బరువులెత్తు.

మృతినిఁ జూచి భయంపడు పృథివియేల!
అదియె నాకు బ్రహ్మానంద మట్లుతోఁచు!
ఎపుడు మృతివచ్చునో యని యెడదఁ దలచి
దానిఁ బడయ నిరీక్షింతు దైవచింత.

ఏమిచెప్పదు ధరణిలో నెల్ల జనులు
బోధసేయఁ జూతురె కాని బుద్ధి కలిగి
ఆచరించెడు వారు లేరరయ సీవు
వారియడుగు జాడల వెళ్లవలదు సుమ్ము.

సద్గురునికి సమానుఁడౌ స్వజనుఁ డెవడు!
సాధుపురుషుని కెనయైన సరసుఁ డెవడు!
దైవమువలె నెవ్వఁడు హితమ్ముఁ గూర్చు
హరిజనుని మించు నుత్తమ నరుఁ డెవఁడు!

ధరణినెల్లఁ దెల్లని కాగితమ్ము చేసి
కాననాంతర తరువులఁ గల మొనర్చి
అర్థవ మషీరసమున వ్రాయంగనేమి?
గురుని గుణము - వర్ణింప డుష్కరము సుమ్ము.

సాధు పురుషుల దేహమే సర్వభువన
వతిని దర్శించు దివ్య దర్పణము సుమ్ము
పరమ పురుషుని దర్శింపఁ బురుషులెల్ల
సాధువులఁ జేరి సిద్ధిని సంతరింతు.

ఈ శరీరము విషలతకెన తలంప
గురుఁడమృత ధారఁ గురిపించు పురుషరత్న
మతని సత్కృపఁ బ్రాణమ్ము లైన నొనఁగి
పడయఁ గాంచుట నరుని సౌభాగ్యమోయి!

గురుకృపా భిక్షఁ బడసిన నరుని యెడద
ద్యుమణి చంద్రకోటి పృథుల్ తోచుచుండు
బయట వెలిగెడి జ్యోతులు పరమమైన
జ్ఞానకాంతి వివర్ణమై కళలఁ దక్కు.

సర్వగతమగు హరి విలాసంబుఁ బడయ
మోహనా కృతి దర్శించి మురియునంత
అతఁడె తుదకు నేనయ్యె నేనతఁడనైతి
ఇరువురికి నభేదంబు ప్లాప్తించె భళిర!

పంచభూతాత్మక మగు ప్రపంచమందు
వలపు వలను జిక్కుకొనిన భక్తియెట్లు!
బంధనమ్ముల విదలింప భక్తికుదురు
అపుడె భక్తుండనై దైవకృపను గాంతు

పరిమళించెడి కస్తూరి బయటలేదు
 ఆత్మయందు గుబాళించు నహరహంబు
 భ్రమను మృగముకైవడి నీవు బయటవెదుకఁ
 దిరుగనేల! సఖుండ! ఆతురముతోడ.

పరుసవేదిని స్పర్శించు భాగ్యకలన
 ఇనుము హేమమై దీపించు ననుపమరుచి
 మానవుఁడు హరినామ సంస్మరణవలన
 బంధనవిముక్తి మాధవాభయమునందు.

తిలలలోపలఁ దైలంబు వెలయురీతి
 అగ్నితేజస్సు చెకుముకి నలరువిధము
 పరమపురుషుఁడు నీలోన మురియుచుండు
 ధ్యానపరుఁడవై వీక్షించు మతని నీవు.

ఎడద జ్ఞానదీపికవెలిగించి నీవు
 దేహమున నింపుము విమలదీప్తిచయము
 యోగనిష్ఠాపరుండ వైరాగములను
 దగ్ధమొరరించి బ్రహ్మాంబుఁ దలపుమోయి.

ఎడద హరినామ చింతన విడువకుండఁ
 జేయఁ బాతకౌ ఘము నశించిపోవు
 గడ్డివామిలో సూక్ష్మాగ్ని కణముపడిన
 మండి నుసియగు రూపనామములు లేక.

హరిని స్మరియించు మానవుం డాపదలను
సౌఖ్య సమయంబునన్ హరి స్మరణరాదు;
సౌఖ్యవంతుడై హరిపూజ నల్పునేనిఁ
బ్రాణిఁ జెనకదు దుఃఖంబు క్షణినెప్పుడు.

కరమునందున జపమాల తిరుగనేమి!
వక్త్రమున జిహ్వ హరిపేరు పలుకనేమి!
మనసు నల్లిక్కులం గోష్ఠి మగ్నమైన
దైవచింతన మని దానిఁ దలపనగునె!

సర్వలోకైక విభునకు సముద్రవండు!
సర్వశక్తి సంపన్నుండ ఖర్వమహిముఁ
డతఁడు భక్తుల దోషంబు లరఁయబోక
ఒకని మేషంబులో వారినుద్ధరించు.

ఈ చరాచర జగమీశ్వ రేచ్ఛ వెలయు
హరికృపా శూన్యుడౌ పాణి యల్పుఁడరయ
హరియె బ్రహ్మాండ మునుపుగ నున్నది
నీరజ భవాండముగఁ జేయ నిపుణుఁడెంచ.

నేను చేయున దంతయు నీకృపామ
హిమమె! దేవ! నాయాధిక్య మేమిలేదు;
ఎప్పుడు నేనుచేసితి నంటి నపుడునీవు
నాదు నంతరంగమున నున్నావు పలుక.

హంసనీరంబు విడనాడి యమృత మధుర
దుగ్ధ పానముంజేసి సంతోషమందు;
సారభూతమౌ పరమార్థ సంగ్రహంబు
పుడమిఁ జేయంగ మనుజుండు పొందుముక్తి.

ప్రవిమల హరినామంబు కీరంబు విషయ
వాసనాజాల ముదకంబు పగిది నొప్ప
సాధు పురుషుండు హంసయై సర్వలోక
విభునినామ దుగ్ధముఁ ద్రావి వెలయు భువిని.

అక్షియందునఁ దారాడు నట్టి పాప
విధముఁ బరమాత్మ నీలోన వెలయు చుండుఁ
గాని మూర్ఖులై పాపములు కాంచ బయట
వెదుక యత్నింతు రిది యేమి? వెఱ్ఱిధాత్తి.

ప్రభుని శుభనామ ముజ్జ్వల రత్ననిభము
తన్మణినీ హృదయమున భద్రంబు చేసి
ప్రమదమందుము నీవే షరాబు దాని
విలువఁ గట్టలేడు కొనలేడిల నెవండు.

దైవ రక్షితుండగు వానిఁ దాకలేరు
ప్రబల శత్రువులేకమై వచ్చియున్న
హరికృపా దృష్టి భాగ్య మున్నంత వఱకు
ఎవ్వరేమియుఁజేయ లేరీలను వాని ||

బ్రహ్మరంధ్ర నివాసియై పరగు జీవుఁ
డనవరత మనాహతనాద మాలకించుఁ
బరమపురుషుని దర్శనభాగ్య కలన
నతని రోమరోముము దీపమై వెలుంగు.

స్వామి! విరహవేదన యాత్మఁ బ్రబలుచుండెఁ
గానుపించుము లేచేని కాయమునకు
మృత్యువెనుగుము బ్రతుకింక మేలుకాదు
విరహబాధ సహింప నాతరము కాదు.

పలచి జీవాత్మ పరమాత్మఁ గలసిపోవ
జ్యోతి యంతట వెలిగె నముజ్జ్వలముగ
అత్మ పరమాత్మ సంయోగే హర్షసుషమ
సవ వసంతవిలాసముల్ చివురుఁ దాల్చె.

ప్రేమదావాగ్ని యెదలోనఁ బెరిగి మండి
పొగలు గుప్పను లోలోనఁ బొగులుచుండు
దానిఁ బరజను లూహింపనైనలేరు
కాచఁగలఁడు ప్రియతముఁ డొక్కండె దాని.

పడవ జలముతో నిండినఁ బాఱఁబోసి
ఇంట విత్తంబు పెరిగిన నీవిచేసి
అత్మ నుద్ధరించుకొనువాఁ డనఘజీవి
సాధుపురుషుఁడు పూజ్యుండు నజ్ఞనుండు.

స్వస్థదేహివై హరిపూజ సలుపుమోయి
 ద్రవ్యవంతుడవై గొప్ప దాత వగుము
 బుద్ధిబలముఁ బరహితమును దలంపు
 మపుడె నీ జన్మ సార్థకమని తలంతు.

విషయ సుఖములపైఁ గాంక్ష వెడలిపోయె
 వెనుకకుం దగ్గి చింతయు వీడిపోయె
 అవ్యధితమై మనసు శాంతినంది వెలిగి
 అత్యురాజ్య ధౌరేయుండనై రమింప.

యాచనా వివశతఁ జేయిచాచువాఁడు
 చచ్చిపోయినవానికి సముఁడు ధాత్రి
 కలిగియుండియు లేదని పలుకువాఁడు
 అతనికంటె ముందుగ మృతుడైనవాఁడు.

స్వామి నిండుగాఁ బ్రేమించు స్వామితమునకు
 బట్టు మడిబట్టల ధరింప వాంఛపొడమ
 దలసి సొలసి గాఢసుమప్తి నందువాఁడు
 పలుపు దిండులకై వేచి బాధపడడు.

శ్రీ దయానంద సరస్వతీ స్వామి స్తవము

సర్వామ్నాయ రహస్యవేది, ఘనవిజ్ఞా నోజ్జ్వలమూర్తి స
 ర్వోర్వీ ధర్మ విశుద్ధ దీపకుని, సత్యోత్కృష్ట నేత్ర ప్రభా
 ఖర్వానంద విలాసలోలుని, మహాకారుణ్య వారాశి, ఆ
 సర్వ ప్రాణిహితైషి నార్యమత సంస్థా బ్రహ్మః జింతించెదన్.

బ్రహ్మ తేజము నిజఫలభాగంబున
 దీపింప వర్తిల్లు దివ్య పురుషుఁ
 డాత్మతత్త్వ ప్రసంగమృత ధారల
 జిజ్ఞాసువులఁ దన్ము సిద్ధమూర్తి
 సత్యము సంతత సత్ఫలదంబని
 గర్జించు శత్రుబీకర మనీషి
 ఆర్యమత స్థాపనాఖండ దీక్షా ప
 రతఁ గీర్తిఁగాంచిన బ్రహ్మచారి

సర్వవిజ్ఞాన నిలయుండు సాధుమూర్తి
 ఆర్యసేవా విశుద్ధ లక్ష్మ్యగ్రామి
 యోగి శ్రీ దయానందుండు త్యాగబలుఁడు
 బ్రహ్మపథమున నడచిన రాజహంస.

నీ దేహంబున వెల్లుకాంతితతి వాణీ భర్తకే యొప్పునీ
 వాద ప్రాభవ మన్యపండితులక ప్రాప్యంబు నీ సిద్ధికిన్
 నీ దివ్యత్వ విభూతికిన్ ఏమలమౌ నీ ప్రజ్ఞకుండత్వ గో
 పీ వార్ధ్యమున కేరుతుల్కులు? ప్రభూ! శ్రీ యోగతేజోనిధీ!

నవయుగ పూరుషుండవయి నైగమధర్మము నిల్పి సంస్కృత
 పృథివీమల సద్గుణంబులను భారత భూమినిఁ జాటి జాతికిన్
 సవయుగ శక్తిఁ బోయగఁ బునాదులవేసి స్వరాష్ట్రభాషకున్
 భువనయశంబు నందితివి పుష్కగుణాన్విత! నా నమస్కృతుల్.

ఒకడే దేవుఁడు వేదవాక్తయె సత్యోత్కర్షముం దెల్పు నా
 ర్యకులభృన్నతి మర్మమిద్దియని గాయత్రీమహత్త్వంబుఁ దా
 సకలోర్వీ జనసంచయంబునకు హర్షంబొప్ప బోధించెఁ బా
 యక-రాత్రిరదివముల్ దయానిధి ప్రసిద్ధాత్ముండు ధర్మస్థితిక.

స్పృశ్యఁ డస్పృశ్యుడను జాతిభేదములను
 నాఁడె నీవు పాటింపక సంత ధర్మ
 నిధికిఁ బెట్టనికోటవై నిలిచినావు
 బళిర! నీ ధర్మమే గాంధీ వలఁచినాఁడు

వజ్రవైడూర్య రత్నప్రభా ప్రశస్తి
 తాపక బ్రహ్మవిజ్ఞాన ధనము నెదుట
 దీటుగా నిల్వఁజాలునే? దీవిశేష!
 సత్ప్రప్రత! నా నమస్కార శతము

వందే శ్రీ శుకయోగితుల్య చరితం వాణీస్వరూపం ప్రభుమ్
 సింహస్థైర్య వికాస నిర్భయముఖం యోగీంద్రతేజోనిధిమ్
 దీనస్థిజన కల్పభూరుహసమం ప్రజ్ఞానిధానం గురుం
 కుందాళీండు సమాన నిర్మల యశోదీప్తం దయావైభవమ్.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస స్తవము

శ్రీ మద్భారతభూమిపైమరల నుజ్జీవింపఁ జేయంగ జ్ఞా
నామోఘానదృశద్యుతి ప్రతీతిబ్రహ్మాండంబు మోహింపగఁ
ధీ మద్బృందము బాపురే! యననమందీ భూత చైతన్యఁడై
కామంబున్విదళించె సద్గురువు లోక క్షేమసంధాతయై.

పులకితమయ్యె వేదతరువుల్ చిగిరించె ఋషింద్ర ధర్మముల్
పాలసెను విశ్వభాగ్య వరిపోషక పుష్పలతాళి జ్ఞానికో
కిలకల నాదముల్ సుజరకిర మృదూక్తులు సందడించె నీ
యిలపయి రామకృష్ణఁ డుదయింపగ సర్వము దీప్తమైచనెఁ.

అసాధుత్వ మనన్య సాధ్యష సమంబా యోగ సంపత్తికై
లాసగావ నిబొన్నతాధ్వగతి లీలా ప్రీతి యా సంయమం
బాసత్య శ్రితవాణి యామహిత నిత్య బ్రహ్మ సాక్షాత్కృతి
వ్యాసంగంబు జగన్ముతంబు ఋషివర్యా! రామకృష్ణ ప్రభూ!

లలనా రత్నము మాతృదేవి వలెనాలాపించి పూజించి యా
వల శిష్య ప్రకరంబుఁ బుత్రులగతిన్ భావించి ప్రేమించి క్షా
వలయంబందునఁ దత్పు బోధముల దివ్యజ్యోతి వెల్గించి యు
జ్జ్వలి తాధ్యాత్మిక కాంతులంజలికి తప్పా! రామకృష్ణ ప్రభూ!

బహు జన్మంబుల సేకరించిన తపో భాగ్యంబులీ రీతిగా
మహితస్ఫూర్తి నొసంగె దేహమున బ్రహ్మజ్ఞాన పీయుషపా
నహితాత్మోద్ధరణ ప్రశస్త శుభ సంధానంబు శోభించె లో
కహితాత్మంధగు రామకృష్ణునకు లోకలబ్ధిఁ గొండాడగఁ.

ఇహ రాజ్యంబులఁ బ్రాజ్యబోగముల నిస్సీ! యంచుఁగాల్పన్నిప్ర
త్యహముం బ్రహ్మమునిష్ఠఁగొల్చిధరబ్రహ్మనందసామ్రాజ్యమున్
బహుదిక్కుల్ నెలకొల్ప శిష్యగణముం బంపించి శోభింపవే
తుహినా ద్రింబలె దివ్య పీరినిగురూ! ధుర్దర్శతే జంబుతో.

పతయాళుస్థితి నున్న భారతధరా ప్యాచిన దివ్యార్థ సాం
ప్రత కల్యాణ పరంపరల్ నిలుపగా భాగీరథీ వాహినీ
తతఘట్టంబునఁ గాళికా పదములన్ ధ్యానించి సేవించి కా
శ్వత కీర్తింగని శక్తిఁ గూర్చితివి దేశంబందు నన్మధురూ!

ఓహినాద్రింబలె నిశ్చలుండు పృథుయాదో భర్త రీతిన్ గవీ
సహృదాధ్యుండల శంకరుంబలె సపారజ్ఞాని సూర్యుంబలెన్.
సహుతేజస్వి మనీష గీష్పతివలెం బ్రౌఢుండు వాగ్దాటిలో
సుగ్రహిణుంబోలు నరేంద్ర శిష్యుడుభళీ! స్తుత్యుండవో నద్గురూ!

సనకాంజ్ఞ జ్వరపీడితంబయిన యీ ధాతీతలంబందు నీ
సనకాంజ్ఞ రహితాత్మశుద్ధియె సమస్త స్నాయుసందోహమున్
ధనవై ముఖ్యపరాయణానుభవ విద్యాప్రీతముంజేసెఁ ద
ద్దన లోభంబు విషాగ్ని భంగిఁ గనునీతత్త్వంబు ద్యేయంబహూ!

శ్రీ శారదా పతికి వా

శీశత్విడపాంపతికి మహిత సుకృతికి యో

గీశాకృతికి శ్రుతినిరతి

కాశానాశ చణమతికి నంజలి మోక్షున్.

జ్ఞాంతి శ్రీ విలసద్ హృదబ్జ సుషమా సంపన్న భాండార! ఆ
శాంత వ్యాప్తవళక్ష కీర్తి కలిత వ్యాసంగ! సాధ్యగ్రణీ!
అంతశ్శుద్ధి సముద్భవామలిన యోగానంద సంపూర్ణ! వే
దాంతాత్యున్నత శృంగభాసిత మహాత్మా! మన్నమస్కారముల్.

పార్థివ విభవంబె పరమ లక్ష్మముకాదు
దివ్యరాజ్యంబు సాధింప వలయు
అర్థకామంబుల నాహరించుటె కాదు
ధర్మలక్ష్మి స్ఫూర్తిఁ దనరవలయు;
దేహ సౌష్ఠవముతోఁ దృప్తి నందుటయె కా
దాత్మ సౌందర్యంబు నందవలయు
బాహ్య ప్రకృతిశోభఁ బరికించుటయె చాల
దంతః ప్రకృతి దీప్తి నరయవలయు.

అక్షర నిపతంబె యానంద మొసంగదు
బ్రహ్మవిద్య కూడఁ బడయవలయు
ననెడు నీదు వాక్కులమ్మత ప్రవాహముల్
రామకృష్ణదేవ! ప్రణతిశతము.



శ్రీ వివేకానంద సంస్మరణము

చిత్రమైన జగత్తులో నరులు దుశ్చేష్టా విమూఢాత్ములై
ధాతిన్ ధర్మము దైవమున్మఱచి కర్తవ్యంబుఁ బోనాడగా
స్తోత్రార్థంబుగ జన్మమెత్తి గురుశుశ్రూషాను రాగుండవై
కౌత్యంబుంగని బ్రాహ్మశక్తి వితతిన్ సాధించినావోయతీ!

రవిబింబ తేజంబు రాణింప ముఖమందు
అంబుధి గాంభీర్య మలరుచుండ
వేదముల్ పలికిన విధిఁ దలపించె డి
విజ్ఞాన పూరిత విభవమొప్పు
వీరకేసరిఁ బోలె విహరించు రీతితో
భవ్య సౌందర్య పృభావ మలర
హేమాద్రినిభదైర్య హేలాతి శయముతో
మధుర సుధను గ్రక్కు మాటలొలుకఁ.

బ్రేక్షక శ్రోతృ జనులకుఁ బ్రీతిఁ గొలిపి
సర్వమత సామరస్యంబు సంతరించి
దేశ దేశాంతరంబులఁ దిరిగి నావు
పూజలను వివేకానంద! పొందినావు

ప్రణయ శ్రీ విముఖుండవై సుమహిత బ్రాహ్మస్థితిన్ జ్ఞానివై
ప్రణవధ్యాన మహత్త్వముందెలుపునా వాక్కుక్తి బోధించి స
ద్గుణ సందోహము సత్య ధర్మముల ముగ్ధుల్గా ప్రజావాతముల్
గణనీయంబుగ వేద శాస్త్ర మహిమల్ గాపాడినా వోయతీ!

అంచిత తత్త్వదీప్తికల యార్దమతమ్మును విశ్వమెల్లెడన్
బంచి గురూపదేశమును భక్తి హృదంతరసీమఁదాల్చి రో
మాంచము కల్లురీతి నసమాన సనాతన ధర్మబోధ గు
ప్పించితి వాత్మవైభవము విఠిదొనరింప వివేకసంయమీ!

తనజ్ఞానంబును యోగశక్తులను విద్యన్ బాండితప్రజ్ఞలన్
దననంస్కారము దేహదార్ధ్యమును శుద్ధబ్రహ్మతేజస్సు వా
గ్దనమున్ సర్వము ప్రాణికోటి హితమై ధర్మప్రచారార్థమై
అనుమానింపక ధారవోసిన వివేకానందుఁ గొండాడెదన్.

వేదాంతమ్మది పొంగిపొర్లినది నీ విజ్ఞాన వారాశిలో
ఆ దేవత్వ మలంకరించె భవదీయాపూర్వ రూపంబులో
శ్రీదంబైన పరోపకారగుణరాశి ప్రాభవంబొప్పె నీ
స్వాదు స్వాంతమునందు ధీరపురుషా! స్వామీ! వివేకాంబుధీ!



శ్రీ స్వామి రామతీర్థుఁడు

జ్ఞానివై యాత్మ విజ్ఞాన సుధామయ
 పాత్రల దొర్లించి ప్రమద మొనఁగి
 గోసాయివై పూర్వవాసనా విరహిత
 విమల జీవితమును వెలుఁగఁజేసి
 శాస్త్రపారగుఁడవై సకల నాస్తికులను
 జెవిపట్టి యాడించు చెలువుఁజూపి
 ఆచార్యుఁడవయి విద్యార్థి బృంద హృదయాం
 బుజములు వికసించు బోధచేసి.

ఖండ ఖండాంతరంబులఁ గలయఁ దిరిగి
 వినెడివారి మాంత్రికముగ్ధులనుగఁ జేసి
 అత్మతేజోఽబ్ధిలో స్నానమాడినావు
 స్వామి రామతీర్థా! నమస్కారమయ్య!

విన్వీధి నెలవంక వెన్నెలల్ చిలికించి
 యంధకారంబుఁ బోనాడినట్లు
 నందనోద్యానంబు నందలి పారిజా
 తము పరిమళమునఁ దనరులీల
 నవరసంబులఁ గరుణా రసంబుత్తమం
 జైయుజ్జ్వలంబుగ నలరు విధము
 అక్షరంబులలోన నాదియౌ ప్రణవంబు
 పురుషార్థ విస్ఫూర్తిఁ బోలయురీతి.

నిష్కళంకమై చెలువందు నీదుజీవి
 తంబ ఖండ తత్త్వ జ్యోతిఁ దాల్చిపంచి
 విశ్వమునఁ దుష్టి శోభల వెలయఁ జేసె
 సకల జననుత గుణధామ! స్వామిరామ!

ప్రకట భాగీరథీ రంగత్తరంగముల్
 భాతి నిర్మలవాణిఁ బలుకఁగలవు
 నవనీతకిసలయోద్భవ మార్దవముతోడ
 జనుల కుత్సాహ మొసంగఁ గలవు.
 రాజాధిరాజ దర్శ విరాజమాన వి
 భవరమ నీవు చూపంగఁ గలవు
 సవిత్తమండల కాంతిజాలంబువలె నవి
 వేక తమమడంచి వెలుగఁ గలవు

కేల దమ్మిడి లేక పకీరు రీతి
 ఇతర రాజ్యములకుఁ బయనింపఁ గలవు
 సద్గుణకలాప! పావనజ్ఞానరూప!
 స్వామిరామతీర్థ! నమస్కారమయ్య!

ఏ నోములనునోచి యే దైవమునుగొల్చి
 నీ తల్లి కడుపార నిన్నుఁ గనెనొ
 ఏగ్రహబలమున నే ముహూర్తంబునఁ
 బ్రేమఁగొల్ప నవతరించినావొ
 ఏ పుణ్యభూమిలో నే ధ్యానధారఁ ద
 పస్సస్యముల్ నీకుఁ బండినవియొ
 ఏ ప్రాకృత సుకృత తైలమున నీ వి
 మలచరిత్ర జ్యోతి వెలిగినదియొ

అనుపమ దరహాసములు దొల్కాడుచుండ
 నీ ప్రసన్నవదనమును నిఖిల జనులు
 కాంచి యమ్మతోక్తులను విని కదలి చనరు
 స్వామిరామతీర్థ! నీ ప్రభావమేమొ!

శ్రీ త్యాగరాజు

నాదబ్రహ్మ కుపాసనల్ సలిపి గానస్వాదుపీయాప స
 మ్మాదంబున్ వెలయించి యుజ్జ్వలయశంబున్ ధాత్రిపైనిల్చి య
 ప్లాదాపార సుఖంబు లందితివి రామాంఘ్రిద్వయోత్కృష్ట పూ
 జాదీప్తాత్మ వికాస! సత్కృతి విలాసా! త్యాగరాయాహ్వయా!

నిధి సుఖమా! రాముని స

న్నిధి సుఖమా! యని పలుకుచు నిర్మలవాణిన్

మధురంబని రాముని స

న్నిధిఁ జేరిన నాదయోగి నిన్ను సుతింతున్.



ఆత్మ ప్రబోధము

సర్వ వేదాంత సిద్ధాంతసార గోచ
రుండు వాఙ్మానసా గోచరుండు మద్గు
రుండు గోవిందుఁ డానందరూపుఁ డతని
కపహితమ్ముగ వందనమాచిరింతు

నరజన్మంబును బుం స్త్వలబ్ధి మఱి గణ్యంబైన విపరీత్వ వే
దరమా మార్గపరాయణత్వమును శాస్త్రజ్ఞానసంప్రాప్తి ని
ర్భర సప్యక్ సదసద్వివేచనము నద్వైతార్థమున్ మోక్షమున్
ధర నొక్కొక్కటి నైకజన్మసకృతార్థంబై వశంబయ్యెడిక.

ధాత్య మూడు దుర్లభములై తనరుచుండుఁ
బరమశివునికరుణఁ నవి ప్రాప్తమగును;
మానవత్వ మొక్కటి మోక్షమార్గ మెందు
సిద్ధపురుష సమాశ్రయ క్షేమ మొకటి

నరుడై యెట్టులొ పుం స్త్వమంది నిగమన్యాయఁ బుత్రోనొప్పి యే
పురుషుం డాత్మవిముక్తిసిద్ధిని సతంబుఁ గోరి యత్నింపడో
ధర మూడుండయి యాత్మవంచకుఁడుగా దౌర్భాగ్యుడైనంపుటిక
గర మా సక్తిఁ జరించు బోగవితతిం గాంక్షించి మోహంబనక.

మానుషదేహము మఱి స
మ్మానిత పురుషత్వమంది మనుజుడు శుచిమై
జ్ఞానోపాసన ముక్తినిఁ
గానడె జడు సతనికంటెఁ గానము ధరపై.

వృతముల నాచరించినను వాదము శాస్త్రములందుఁజేసి దే
వతలకు యజ్ఞముల్ నలిపి పావనపూజలఁ జేయఁగల్గినఁ
స్తతమతి నాత్మబోధ మది శోభిలకుండిన ముక్తిలేదు వి
స్తృతముగ జన్మమెత్తిన మహిష్ఠలి బ్రహ్మ శతాంతరంబులఁ.

ధనముల సత్యపదార్థము
మనకు లభింపదని శుభ్రులు మఱిమఱిపలుకుఁ
గొనకొని శాశ్వతపదవికి
నెనయునె? కారణములై మహిం గర్మంబుల్.

ధరఁ జిత్తంబునఁ గోరగావలయు విహ్వంసుండు దర్శంబుతో
స్థిరమై యవ్యయమైన మోక్షపదవిన్ దేహస్థిబోగాళికిఁ
గుఱికాకుండఁ ద్యజించి సద్గురుని సద్బోధి పృథావంబునన్
బరతత్త్వంబున నిత్య సత్యమున భావంబుఁ బ్రసరించుచుఁ

జనన మరణ సాగరమగ్న జనుఁడు తన్ను
వినుత శక్తిప్రచోద్య ద్వివేకదృష్టి
సర్వ సంకల్ప రహితుడై సాధువగుచు
నుద్ధరించుకొనుటయె మహోత్తమ కృతి

అత్మసాక్షాత్కృతికి యోగ మభ్యసించి
రమ్య నిష్కామ యోగ మార్గంబువలచి
జనన మరణ కర్మశపాశచయముఁ ద్రొంగు
గడగుటే యుత్తమోత్తమకార్య మవని.

పురుషుఁడు భ్రాంతిలోఁబడి యపూర్వభుజంగ భయంబుతో మన
స్థిరతకు దూరుఁడౌ నతఁడెచేరి నిజంబుగ రజ్జువంచుఁ దా
నెఱిగినపిమ్మట౯ భయవిహీనత శాంతినిఁబొందుధాత్రి బం
ధురమగు సత్యముందెలియ దుఃఖవినాశము నిత్య హర్షము౯.

ఆత్మసంయమమున సంతఃకరణశుద్ధి
సాధకునకు ముక్తి సరసనుండుఁ
బరమ సత్యపదవిఁబడసి శోభిలుటకు
గౌఱములగు దేశకాలగతులు

తత్త్వమస్యాది వాక్యార్థధర్మ మాతృ
శోభనమున బ్రహ్మవిదుల సూక్తివలన
సత్యమని రూఢియగుఁగాని స్నాన దాన
తీర్థయాత్రలవలన సాధింపఁబడదు.

ఇది సత్యం బిది తద్విరుద్ధమని తర్కింపక సమర్థుండుగా
నెదఁ గర్మంబుల వాక్కులో విషయభోగేచ్ఛా తిరస్కరియై
ముదమొప్పార శమాది సద్గుణములం బూతప్రభాశాలియై
విదితుండైన ముముక్షువర్ణుఁడగు నుర్విం బ్రహ్మజ్ఞానకు౯,



గాంధీ స్మృతి

గురు విజ్ఞాని శిరోవిభూషణుడవై క్రొంగొత్తరూపంబులక
బరమకాంతి రహస్యముల్ జనులకున్ భావించి బోధించుచుక
బురుషార్థప్రద పుణ్యమార్గపరతక భూమింబ్రకాశించి కి
ర్తిరమాశేషుడ వైతివయ్య! శుభమూర్తి! గాంధీ సత్యవ్రతా!

ఏ యొకనాటికో మృతిజనించినవారికిఁ దప్పదైన బా
బూ! యొక పిచ్చివాడిటులఁ బుణ్యచరిత్రు మిమ్ముం దుపాకిచే
నేయవినీతిపైకొన వధించెన్! దానిదలంప బృద్ధులౌ
మాయెచ- 'రామ! రామ!' యను మంత్రముఁబల్లుచువీడితేమమున్.

కన్నులపండువౌ మిసిమికాంతులనీనెడి గాంధీమేని సు
పన్నతఁగాంచలే మసురభావ పరాయణిమైన ధాత్రి వి
ద్యన్నుత శాంతిదూత మన తత్త్వము నిత్యము కర్ణపెరుమై
తిన్నఁగఁ దన్ముఖంబుననదింపదుసర్వము స్వప్నమయ్యెగా.

ప్రాణములుండుదాఁక యుగ వాణివచించినమేటి వీవు త
త్ప్రాణములం ద్యజించి తమ వారసులైన బుధాశీనకులఁ ద
ద్వాణిని దేశదేశముల వర్తిలఁజేయు ప్రవక్తవివు నీ
వాణియు నీవు కామగవిపథతి వర్తిలరే చిరంబుగక.

సరోజినీదేవీ స్మృతి

విద్వేల కథిదేవత యన
ముద్దుగఁ గవితామృత రసమును గురియుచుఁ దా
నిద్దురఁజెందె సరోజిని
పెద్దగ సర్వజన హృదయవేదన హెచ్చుకా.

రసరూపిణి విదుషీమణి
కుసుమించిన లతయనల్ప గుణములపోవుకా
వసుమతి కలంకృతి పవి
త్ర సువాసనియగు "సరోజ" తరలెం దివికికా.

ముఖమెత్తిచూచెనా? ముచ్చటల్ గురిపించు
శశిబింబ సురుచిర చ్ఛాయలొలుకఁ
గంధస్వరంబును గదలించి పలికెనా?
కిన్నెరతంతి మోగింపనేర్చుఁ
గలమును జేబట్టి కడగెనా? వ్యాయంగ
రమ్యాక్షర సుమ హారంబుఁగూర్చు
గజ్జించి ప్రవచింపఁ గాంక్షించి మించెనా?
ప్రబల శత్రువులకే భయముఁగొల్పు

దేశదేశాల స్వీయ సందేశములను
బాడనేర్చిన గాయనీ ప్రముఖురాలు
గాంధీ యడుగుఁదమ్ములఁగొల్చు గరితమిన్న
వృద్ధ విదుషీమణి ధరణివీడి చనియె.

రసభాండంబులు దొర్లి పాటినవి యా రామా మనస్సీమలో
సినలైనట్టి కవిత్వబీజములు తాలెచ్చెం గావ్యవృక్షకృతికా
కుసుమించెకా ఫలియించె భారతధరాకూతి ప్రబోధావళుల్
రసికోత్తంస శుకావళీహృదయ హర్షస్ఫూర్తి శోభిల్లగకా

రాజేంద్రబాబు స్మృతి

అమృతప్రాయము ధర్మదీపితము జ్ఞానావిష్ట, మాతృక్షమా
రమణీయ ప్రతిపాదకంబు గుణ భద్రప్రభవాధ్యంబు ధ
న్యము రాజేంద్రునిజీవితం బకట! అంతంబయ్యెనే! ధాత్రి ద
ఖముఁజేకూర్చి స్వదేశవాసులకు - శక్తంబే! విధిందప్పగ

తన సర్వస్వము భారతావనికి నే ధన్యాత్ముడిచ్చెన్ భళీ!
జనక క్షౌపతివోలె రాష్ట్రపతియై జ్ఞానంబునన్నించె నా
గుణ వారాశి “ప్రసాదబాబు” నెఱకపైఁ గూర్మిన్విలోకింప లే
మనఘాత్ము న్మహిఁ గీర్తికాయమది విత్యంబై విరాజిల్లెడున్.

అల గాంధేయములైన వాక్కులకుఁ దా నాకారమై నిల్చె ని
శ్చల గంభీరపయోధిభంగి హృదయస్థైర్యంబుతో దేశమున్
దిలకించె న్నుడిపించె - ధన్యుడత డెంతే నుగ్గడింపందగున్
గలకాలంబు ఋషీంద్రకల్పుఁడగు తత్కాండో భువిన్వర్ధిలు



సర్. పిట్టి త్యాగరాయ శెట్టిగారు

అక్షర విజ్ఞాన మంతయో యంతయో
 ప్రతిసంఘమందున వ్యాప్తిగనుట
 దక్షిణభారత ధరణిలో నెల్ల జా
 తులవారు కనువిప్పి చెలువుగనుట
 సాంఘికధర్మంబు సమమయి ప్రజలలో
 వ్యక్తి వికాస భాగ్యంబుగనుట
 అణగారి శోషిల్లి యట్టకునునబడి
 వెతఁజెందువారి కున్నతికలుగుట

త్యాగమనుమైన ఋషి జీవితంబు వలచి
 నిను వరించిన పదవుల నీ యనుంగు
 యోగ్యమితులకిడిన నీ యుత్తమగుణ
 తతి విశేషంబె! మూలంబు త్యాగరాయ!

వెలమ సంహంబు వివేక నిధానుండు
 రామరాయణి నీకుఁ బ్రమదమొసగ
 కూర్మ వెంకటరెడ్డి నిర్మలస్వాతుండు
 త్వత్ప్రేమగని మంత్రపదవి నుండ
 అన్నెము పరశురామాభిఖ్యుఁ డసమాన
 చతురుడై నీకు హర్షంబుగూర్చ
 ప్రభువు విల్లింగ్డును పరమ సంతుష్టుడై
 భవదీయ నాయకత్వము స్తుతింప

పింజలాన్వయ వారాసి విధువు పత్తి
 కాధిపతిగ సుబ్రహ్మణ్యుఁ డలరుచుండ
 సకల దక్షిణభారతజనులు నీదు
 నడుగుజాడల నడిచిరి త్యాగరాయ!

మానిత ధర్మదృష్టి నసమానముగా వెలయించి ధాత్రిపై
 మానవ మంగళప్రద మమందపురోగతి దాయకంబు నౌ
 భూ నుత నాయకత్వమునుబొంది పవిత్రవిధానవర్తివై
 దీనజనోన్నతిన్వలచు ధీనిధి! బోతలు త్యాగభూషణా!

శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు

నతులివె పురుషవతంసున
కతులోదారహృదయునకు న్యాయవ్యతికిఁ
దృతిశోభిత సన్మతికిఁ
గృతిరచన పరాయణునకుఁ గీర్తిచ్చువికిఁ.

స్త్రీ జన చింతామణికిం
బూజిత విజ్ఞానఖనికిఁ బూజ్యాత్మునకుఁ
దేజస్వికి నూర్జస్వికి
నైజాధ్యాపక వరునకు నతినుతి వితతుల్.

వీరేశలింగ కవికిఁ
మోరాచారాద్రీ దళనకులిశాకృతికిఁ
దారుణ మహిళాదుఃఖ ని
వారణ దీక్షాపరునకు వందనములివే!

సకలాంధ్ర మకుట సన్నిభు
నకు బహుముఖ రచనసిద్ధున కుభయభాషా
ప్రకటిత విద్వాంసునకుఁ
సుకర్మనిరత హృదయునకు జోహారులివే!

ఆంధ్ర హృదుజ్వలభానుం
డాంధ్ర యుగపురుషుఁడు శోభితాంధ్రసుధీందుం
డాంధ్ర ప్రతిభాదీప్తుం
డాంధ్రజనాదర్శమూర్తి- అరాధ్యుఁడ హేమా!

ఓం శ్రీ యారాసు నీలకంఠస్వామి ప్రశంస

శ్రీ దివ్యాత్మ రమావీలాస హితభాషి! ధీనిదానా! త్వదీ
యౌదార్యాధ్యకృతుల్ తపోధనము మాకౌన్నత్యముంగూర్చి న
మోదం బిచ్చెను బూర్వసద్గురు గణంబున్ మించి మీబోధ సం
పాదించెన్ భువిఁగీర్తి నిర్మలహృదబ్జ! నీలకంఠ ప్రభూ!

వేయిమయాఖముల్ చొనిపి విశ్వమునన్ వెలుగిచ్చు భాస్కర
ధ్యేయమహాత్వమట్లు భవదీయ విశేష శివార్చనా క్రమం
బీయిల మాకుభక్తినిడి హృత్కమలంబున జ్ఞానదీపికా
శ్రేయముఁ గూర్చెస్వామి! విలసిల్లగ మాకుఁ బవిత్రభావముల్.

నియమాధీనుఁడవై విరక్తిని దహినిష్ఠాగరిష్ఠుండవై
నయ విజ్ఞానరమా విరాజితుఁడవై న్యాయప్రభావుండవై
భయదూరుండవు నైగురుండవయి తత్త్వజ్ఞానరమ్యుండవై
జయముం గొంటివి జీవితంబున విశిష్టా! నీలకంఠప్రభూ!

ధవళచ్ఛాయలఁ జిమ్ముగడ్డము జగన్మాన్యంబుగా నొప్పగా
శివభావాత్మక భూతి కుంకుముభవచ్ఛ్రి చిహ్నమైతోచ భ
క్తి విశేషంబును గొల్పువగ్రనము నన్దీపించు మీమూర్తి కు
త్సవ మొప్పంగ నమస్కరింతుము సుధీంద్ర! నీలకంఠప్రభూ!

ధర్మపత్ని నాగమ్మయుఁ దాముఁ బూజ్య
పార్వతి పరమేశ కృపాప్ర దీప్తి
ధరశతాయుష్కులై శివధర్మములను
గఱపు చుండుతారా! దేశిక ప్రధాన!

శ్రీ చెళ్లపిళ్ల వెంకటేశాస్తి గారి నిర్యాణము

శివసాయుజ్యముఁ బొందినాడు కవియౌ శ్రీ వేంకటేశుండు కిం
కవిమత్తేభ మృగేందుఁ డాంధ్రకవితాకారంబలంకారదీ
ప్తి విశిష్టంబుగఁ దీర్చినట్టి కవిరాట్ ధ్యేయుండు దేవీస్తవ
ప్రవణుండీ శివరాత్రిపర్వమున సంప్రాప్తింపఁ గాలంబొగిన్.

కవിയై పుట్టెను జీవితాశయములం గావ్యేంద్రిరా నాట్యమే
రవణించెం బహుగద్య పద్యకృతి నిష్ఠాదక్షుడై పల్కె సం
స్తవ నీయంబుగ శిష్యకోటికిఁ గవిత్వ ప్రజ్ఞజేకూర్చెఁ
త్రి విశిష్టుండగు వేంకటేశకవి పాండెన్ రాజసన్మానముల్.

భారతీదేవి యాశ్రయ భాగ్యకలనఁ
బడయరాని వైభవములఁ బడసినాఁడు
దేవి కృపనంది శివరాత్రి దినమునందు
దేహయాత్ర జాలించె సుధీనుతుండు.



కవిసార్వభౌమః శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి గారు

వాగనుశాసనుండు బుధవందులు తిక్కన యెఱ్ఱనార్యులున్
యోగివరుండు పోతన రసోదిత కావ్యకళా ప్రపూర్ణ వా
ణీ గరిమ ప్రకాశితులు నిల్పినయాధుల సాహితీక్షితిన్
నీగురు కావ్యముల్ వెలసె నిండుయశంబునఁ గృష్ణసత్కవీ!

పారాశరీ విధంబుఁ బరమార్థ వేదివై
భారతామృతమును బంచినావు;
ప్రాచ్యసాహిత్యతత్త్వజ్ఞుండవై విగ్ర
హస్థాపనా పూజనదినావు;
శ్రీనాథునంతటి శేషుషీ ఘనుఁడ వై
కనకాభిషేకంబుఁ గాంచినావు
పెద్ద నార్యునిఁ బోలెవినుత కళాస్రప్త
వై గండ పెండర ముందినావు;

జంకు బొంకెఱుంగని వాక్ప్రసాదమంది
నీ సరికవులు లేరని నిలిచినావు
కుకవి కైల వజ్రాయుధ! సుకవిని చరు
సింధువిధుబింబ! కృష్ణశాస్త్రి! నమస్సు.

కవిసమ్రాట్ శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు

కశ్మలదూషితుల్ గడగడలాడంగ
 'ఆంధ్రప్రశస్తి' ముందంజవేసి
 ప్రాచీన సత్యధర్మంబుఁ బ్రతిష్ఠించు
 వేయిపడగలతో వెలసి నిలచి
 సకల బుధులు శిరసావహించెడి కావ్య
 దర్పణంబులఁ దన్నుఁ దానెఱింగి
 'కన్నెరసాని'లో వన్నెఁ దెచ్చు ప్రాణయా
 ద్వైత భావశబలతను రచించి.

ధర్మలీలా రహస్యంబు తఱచి తఱచి
 భారతాశయ దీపికాప్రభ జ్వలించు
 సత్యనారాయణా! కవిచక్రవర్తి !
 ప్రాథకవివర్య! నిను నుతింపంగఁ దరమె!
 మధ్యాక్కటలు వ్రాసి మహి యశంబునుగన్న
 'విశ్వనాథ' కవి కవిత్వగరిమ
 రామాయణ రచన ప్రాథిమఁ జూపిన
 'విశ్వనాథ' కవి కవిత్వగరిమ
 శృంగారవీధిలో నెద తీపివిరజిమ్ము
 'విశ్వనాథ' కవి కవిత్వగరిమ
 ప్రాచీన విజ్ఞానపారమ్యముం జూపు
 'విశ్వనాథ' కవి కవిత్వగరిమ

భాషలోఁ జారు భావనాబలమునందు
 స్తుత్య సముచితాలంకార శోభయందు
 భారతాత్మ సందర్శనా ప్రేరణమున
 ఆంధ్రవాణి కపూర్వంబు హర్షదంబు.

శ్రీ జొన్నలగడ్డ సత్యనారాయణమూర్తి గారు

నీ వెక్కచోభలీ! నిండైన శశిఁబోలె
 విమలవాక్సొ ముది వెలయఁగలవు;
 నీవెక్కతఱి సర్వనిగమ రహస్యముల్
 ముత్యైంబులం బోలెఁ బోహణింతు
 వీవెక్కవేళలో నెల్ల బ్రహ్మాండంబు
 నక్షరపంక్తుల నాలపింతు
 వీవెక్క పర్యాయ మేరికిఁ జొరరాని
 భావాభ్యవీధుల బరుగు లిడుదు

వీబహుముఖ గుణాధిక్య మీరసార్ద్ర
 హృదయ విస్ఫురిత మహితాహిన వచన
 రచన రమ్య విన్యాసంబు ప్రతిభ తలప
 సత్యనారాయణా! నీదు సహజ లీల.

పాయకతావి పూవునను బంధుర కౌముది పూర్ణచంద్రునిన్
 వాయువునందు సంచలన వర్తిలి యొప్పును నీదువాక్కులోఁ
 బేయముగా సుధార్ఘురులు వెల్వడు నిండుగ నట్లె సత్య నా
 రాయణ! సాహితీ తపము ప్రస్తుతమయ్య! వసుంధరన్ సదా.

మంజు బృందావనంబులో మహిత వృక్ష
 పల్లవలతా నికుంజ ప్రభావిహార
 తత్పరహరి వంశీనినాదంబో యేమొ!
 సత్యనారాయణా! నీప్రశస్త వాణి!

వేదవిత్సృధీ యోగీంద్ర విమల హృదయ
 రంజక మనకర్పూర నీరాజనంబొ
 మందమలయా నిలతరంగ మహిత గతియొ
 సత్యనారాయణా! నీప్రశస్త వాణి.

‘రావుసాహెబ్’ బండ్ల బాపయ్య సెట్టిగారు

ఏకల్ప కుసుమావళీ షత్పరీమళ
 ముర్వి నాఘాణించి యొప్పినావో;
 ఏ కామధేను మహిత పయోధారల
 పాన భాగ్యంబును బడసినావో;
 ఎట్టి చింతామణి మృణి వీచికల్ వచ్చి
 నీదు కందోయిని నిలిచినవియ్యో;
 ఏ సుధాధారల నిష్టంబు తీరంగఁ
 గోలి యెదకుఁ దీపిగూర్చి నావో.

వేలధనము నున్నత పారశాలకొసగి
 వేటపాలెము నందు గావించినావు
 బహుళ విద్యా ప్రచారంబు బాపయ్యార్య!
 నీయశంబు శాశ్వతముగ నిలుచుఁగాత॥

విద్యార్థిబృందమున కిల
 విద్యామృతధారల గురిపించెడి శశ్వత్
 విద్యాసంస్థను నిలిపిన
 విద్యాహిత మతి స్మరింతు విబుధులు మెచ్చకా.

వితరణఖనివి, వినయవివేక నిధివి,
 బండ్ల బాపయ్యాఖ్య! అపారభాగ్య
 రాశి! భవదీయ మంజుల ప్రాభవంబు
 సరస సౌజన్యము నుతింపఁ దరమె? ధరణి.

క పీ! జో హారు

కవితోద్యానముఁ దెన్నుగడ్డ గురుసంకల్పాశ్రయంబై తగన్
గవిరాజన్యులు కావ్యవృక్షములతోఁ గావింఁత్రలంకారముల్
కవి 'యేటూర్' సువర్ణ చిత్రముల హోఁ కన్నాకులై భావ ప
ల్లవ పుష్పంబుల శోభఁ గూర్చెడిని కల్యాణ ప్రభాసీమలై.

కవి సామ్రాజ్య ధురంధరుండు బుధలోకస్తుత్య కావ్య ప్రపం
చ విహార ప్రవణుం డపారమధురాంచచ్ఛబ్దపంకేరు హో
ద్భవుఁడాంధ్ర స్థల వీర పౌరుషల సత్కమ్ర స్వరా లాపనా
ను విశేషుండగు నేటుకూరికుల తేజోరాశిఁ గొండాడెదన్.

'క్షేత్రలక్ష్మి'ని బండించి శీలఁ గూర్చి
'మగువ మాంచాల' వెలయించి జగతి నాంధ్ర
హృదయ భావనా దర్పణంబెత్తి చూపు
నేటుకూరి నరసయ కపీ! జోహారు!

నాఁడు

అది స్వరాజ్య భీషణ సమరాంగణమ్ము
నిలిచి రచట సత్యాగ్రహ బలము మెఱయ
మరఘిరంగుల ముందట నురముఁ జూపి
గాంధియోధుని సైనిక గణము నాఁడు.

వృద్ధనౌరోజి సువిశాలదృష్టి పూజ్య
మాలవీయుని యార్షధర్మ ప్రసక్తి
ఆ తిలకు మహాభాగుని యాత్మబలము
కేసరి సముడౌ లజపతి కీర్తి నెంతు.

చిత్తరంజన త్యాగసుక్రీల నాంధ్ర
రత్న గోపాలకృష్ణుని రమ్యవాణి
ఆ ప్రకాశమ్ము వీరవిహార ఫణితి
నెఱుఘ నిజదేశభక్తి గణింతు భృశము.

ఆ సుభాషుబాబుని రణోద్యమ చరిత్ర
భరత సంతతి స్వాతంత్ర్య పరమకాంక్ష
దేశమహిళల త్యాగంబు దిగ్విగంత
ములను గాన యోగ్యంబు ప్రమోదకరము.

ఆ శుభసమయ కార్యముల్ త్యాగదీక్ష
 ఐకమత్య మా మహిత జయధ్వనులును
 సూత్రయజ్ఞ మహింసా విశుద్ధనీతి
 ఆ యపూర్వ ధర్మవిజయ మక్షయములు.

రాట్న గానరవము త్యాగరాట్నతులను
 మించి యమృతవృష్టినిఁ గురిపించఁ బ్రజలు
 భరతమాతకు హారతిఁ బట్టరపుడు
 గ్రామములఁ బాడినారు స్వరాజ్యగీతి.

కృష్ణజన్మస్థలంబని యెంచి ప్రజలు
 జైలునకుఁ దీర్థయాత్రలు సల్పిరపుడు
 భూరికీర్తి నార్జించిన పుణ్యపురుషు
 లుండ నది తపోభూమియై యుర్వి వెలసె.

దేశదాస్య నిగళములఁ దెంచు దీక్షఁ
 బ్రాణధనములఁ జిల్లిగవ్వగఁ దలంచి
 ధారవోసిరి యువజనుల్ త్యాగనిరతి
 సర్వలోక మా గాఢను సంస్మరింప

నేఁడు

నేఁడు విజయపతాక విన్వీధి నెగిరె
దాన్యనిగళముల్ దెగెను స్వతంత్రలక్ష్మి
కాంతిఁ జిలికించి యెదుట సాక్షాత్కరించె
నయనపర్వమై చిరతరానంద మొప్పు.

వేయిపడగల నాగుఁబామో యనంగఁ
బ్రజల నవినీతి తలయెత్తె భయముఁగొలిపి
సాధుపురుషుల హింసింపసాగె నేడు;
ఇద్ది యేనాటి పాపమో యిట్లు పండె.

ఇచటి ఘోరపాపములు శమించుగాక!
చౌర్య భీషణ కృత్యముల్ సమయుఁ గాక!
ధర్మనందీప్త భాస్కరోదయము కాగఁ
జీఁకటిబజారుల వెలుంగు ప్రాఁకుఁ గాక!

మేము నిర్ముక్త భానుండు మెఱుసినట్లు
భరతభూమిని భాగ్యంబు కరమువెలయ
నుర్వి శాంతిసామ్రాజ్య నవోదయమ్ము
ధర్మదీప్తి నుజ్జ్వలముగఁ దనరుఁ గాత!

జ య గీ త క

స్వస్థ చిత్తాస్వీత సంతాన విహితయై
 ప్రమదంబుఁ దోపించు పరమార్థ యుతమతి
 మాతల్లిలోకాన మాన్యత వెలయించు
 మామాత నగకన్య మాయాత్మ నమ్మతంబుఁ.
 దొలికింపఁ దోపింపఁ దుష్టినిఁ బుష్టి ని
 సృష్టిలోఁ గనిపింతు మిష్టాద సిద్ధిని
 మాగంగయమునమ్మ మాకృష్ణ గౌతమి
 మాపైనఁ గృపఁ జూపి మాకన్న మిడుచుండ
 మాయిష్ట దైవంబు మహితుండు శితికంరు
 డాత్మలో నర్తింప అవనికి జేజేలు
 అఖిల జీవాళికి ఆనంద చంద్రికల్
 భరతమాతకు జేలుపల్కుదుము సతమ్ము
 దివ్యలీలాకేళి భవ్యమై శోభింప
 కలకంఠముల నెల్లఁ గల్పుడిపాడుడి!
 ఆడుడి! పాడుడి అఖిల విశ్వమునందు
 భరతమాతకు జేలు పల్కుడి! ప్రజలార!
 ధన్యజీవుల మహిమ! ధరణిలో మనమెల్ల
 అరివర్గ మడలుచు అవనిలో హతమార
 అమ్మకు జేజేలు అనిశంబు ననైదము
 సత్య ధర్మములకు నిత్యంబు జేజేలు.

అ కాంక్ష

వేదశ్రీరుచిరోజ్జిత స్వరమున న్విద్యల్ ప్రసాదింపగా
శ్రీదేవీపతి దివ్యవీక్షణము లుర్వింబర్వి రక్షింపగా
మోదోత్తుంగ తరంగ సంతతి సదా పొంగారఁ జిత్తంబునం
దేదైన్యంబునులేని జీవితము శోభించు నివేకాధ్యమై.

అల వాసంతదినంబులోయన నమందాహ్లాద రేఖాతతుల్
విలసిల్లన్ ద్విజసంతతుల్ మధురమౌ వేదోక్తులంబల్క ని
ర్మల ధర్మాగము పల్లవింప వికసింపన్ సత్యవాక్కుప్పముల్
నిలువెల్లం బులకించుఁ బ్రాణితతి నిర్లిద్ర ప్రశాంతస్థితిన్.

నిజ శరీరంబున బలము నిండియుండ
అత్మశక్తు లజేయమై యంటియుండ
ఇష్టమృష్టాన్న కలన సంతృప్తు లగుచు
ధర్మదీప్తిఁ బ్రకాశింతు ధరణిఁ బ్రజలు.

ఓం తత్సత్



శుద్ధపత్రము

పుట	పంక్తి	తపస్వ	ఒపస్వ
5	2	కాంక్షఁగా	కాంక్షఁ
15	12	కొంటివికదోయి!	కొన్నావుభళిర!
22	3	బరహీతమును	బరహితమును
24	3.	ఋనాదులు	ఋనాదులు
29	5	బాండిత	బాండితీ
30	21	చెలువందు	చెలువొందు
33	16	మోహంబనక	మోహంబునక
39	శీర్షి కలో శెట్టి		సెట్టి
40	1	వారాసి	వారాశి
45	4	నిలచి	నిలిచి
46	13	పూర్ణచంద్రునిన్	పూర్ణచంద్రునన్
46	19	నినాదంబో	నినాదంబొ
47	18	బాపయాభ్య!	బాపయాభిభ్య!
50	16	సర్వలోక	సర్వలోక
51	13	మేఘ	మేఘ
